

Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor Advocaten
Eerste Kamer

Openbare zitting van 12 februari 2013

Dossiernummer: TB-0046-2011 en TB-0060-2012

In de zaak van

De heer X, advocaat, ...,

die niet bijgestaan wordt door een advocaat maar zichzelf verdedigt.

Spreekt de eerste kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor Advocaten zetelend in tuchtzaken

Volgende beslissing uit:

A. Tuchtrechtelijke tenlasteleggingen

a. In de zaak TB-0046-2011

1. Mr X werd in eerste aanleg opgeroepen voor de tuchtraad om zijn verdediging waar te nemen en uitspraak te horen doen over de volgende feiten die hem ten laste worden gelegd:

“Wegens de feiten sedert 30.01.2010 tot op heden bij inbreuk op artikel 434 Ger.W. en de artikels 1, 2, 3, 8, 9 en 13 van het OVB-Reglement dd. 7.5.2008 betreffende de stage, artikel 3 van het voormalig stagereglement dd. 8.5.1995 en artikel 1 van het actueel stagereglement dd. 17.5.2010, het beroep van advocaat te hebben uitgeoefend zonder op het tableau te zijn ingeschreven en zonder zich overeenkomstig een door de Raad van de Orde goedgekeurde stageovereenkomst door een stagemeester te hebben laten begeleiden, evenals om bij inbreuk op art; 455 Ger.W. tegen zijn voormalige patroon Mr. V bij de lokale politie klacht te hebben neergelegd wegens diefstal van zijn toga, en om meermaals volkomen ongefundeerde klachten te hebben ingediend tegen opeenvolgende stafhouders en tegen de Orde van Advocaten te ... en meer bepaald op 22.03.2010 (stuk 26), op 09.06.2010 (stuk 47), op 31.08.2010 (stuk 85), op 12.10.2010 (stuk 90) en op 14.10.2010 (stuk 91). Dat daarbij de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid die aan de uitoefening van het beroep van advocaat

ten grondslag liggen werden geschonden.”

b. In de zaak TB-0060-2012

2. Mr X werd in eerste aanleg opgeroepen voor de tuchtraad om zijn verdediging waar te nemen en uitspraak te horen doen over, enerzijds, dezelfde feiten als in de zaak TB-0046-2011 – wat verklaard wordt door de omstandigheid dat deze zaak in eerste aanleg aanvankelijk bij verstek gewezen werd en mr X daartegen verzet aantekende, zodat diezelfde feiten op verzet beoordeeld werden door de tuchtraad in de zaak die thans leidt tot de zaak TB-0060-2012 – en, anderzijds, de volgende feiten die hem ten laste worden gelegd:

“Wegens inbreuk op de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid die aan de grondslag liggen van de uitoefening van het beroep van advocaat – artikels 455-456 van het Gerechtelijk Wetboek – door de niet-betaling van de baliebijdragen verschuldigd aan de Orde van Advocaten Balie ... voor de jaren 2009 (100 EUR), 2010 (400 EUR) en 2011 (400 EUR), betalingsverplichting die voortvloeit uit de beslissing van 26.1.2004 van de Raad van de Orde van Advocaten Balie ..., genomen krachtens artikel 443 van het Gerechtelijk Wetboek.”

B. Procedure in eerste aanleg

a. In de zaak TB-0046-2011

3. De tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, vierde kamer, heeft in de bestreden beslissing van 20 oktober 2011 de tuchtvervolgung toelaatbaar verklaard, de tenlastelegging bewezen geacht en aan mr X de sanctie van de schrapping van de lijst van de stagiairs opgelegd.
4. De bestreden beslissing werd gewezen bij verstek. Tegen deze beslissing tekende mr X verzet aan.
5. Bij aangetekende brief van 2 november 2011 heeft mr X tevens hoger beroep ingesteld tegen de bestreden beslissing van 20 oktober 2011.
6. Bij aangetekende brief van 5 december 2011 werd mr X opgeroepen om te verschijnen voor de tuchtraad van beroep van 21 december 2011.
7. Op de zitting van de tuchtraad van beroep van 21 december 2011 werd de zaak *sine die* uitgesteld, in afwachting van de beslechting van de verzetsprocedure voor de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen.
8. Over het verzet is uitspraak gedaan door de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen bij beslissing van 10 mei 2012.
9. De zaak TB-0046-2011 werd vervolgens vastgesteld op de zitting van de tuchtraad van beroep op 13 november 2012 en mr X werd bij aangetekende brief van 23 oktober 2012 opgeroepen om op deze zitting te verschijnen.

b. In de zaak TB-0060-2012

10. De tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, vierde kamer, heeft in de bestreden beslissing van 10 mei 2012 vooreerst uitspraak gedaan inzake het verzet van mr X tegen de tuchtbeslissing die bij verstek gewezen werd op 20 oktober 2011. Deze zaak was in eerste aanleg gekend onder het nr. TAA/SA/0032/2011.
11. Vervolgens heeft de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen, vierde kamer, in de bestreden beslissing van 10 mei 2012 ook uitspraak gedaan in de zaak die in eerste aanleg gekend was onder het nr. TAA/SA/0099/2011, betreffende niet-betaling van de baliebijdragen.
12. Voor wat de rechtspleging betreft heeft de tuchtraad eerst de beide tuchtdossiers nr. TAA/SA/0032/2011 en nr. TAA/SA/0099/2011 gevoegd wegens samenhang.
13. Voorts heeft de tuchtraad in de bestreden beslissing de beide tuchtvervolgingen toelaatbaar verklaard.
14. Daarna heeft de tuchtraad het verzet van mr X in het tuchtdossier ongegrond verklaard.
15. De tuchtraad heeft de tenlasteleggingen in beide tuchtzaken bewezen geacht en mr X veroordeeld tot de tuchtstraf van schrapping van de lijst van de stagiairs.
16. De tuchtraad van beroep stelt vast dat, in het kader van de rechtspleging die geleid heeft tot de bestreden tuchtbeslissing van 10 mei 2012, de tuchtraad kennis genomen heeft van een vordering tot wraking van een assessor van deze tuchtraad (namelijk mr W). Dit verzoek tot wraking maakte het voorwerp uit van een schriftelijk verzoek daartoe vanwege mr X van 20 oktober 2011.

Deze wrakingsvordering werd pas neergelegd na de sluiting van de debatten – met name op de datum van de uitspraak – en werd op grond van die overweging in de bestreden tuchtbeslissing met verwijzing naar art. 833 Ger.W. onontvankelijk verklaard.
17. De tuchtraad heeft tevens bij wijze van tussenbeslissing een verzoek tot wering van een zestal stukken afgewezen.
18. Bij aangetekende brief van 24 mei 2012 tekende mr X hoger beroep aan tegen de tuchtbeslissing van 10 mei 2012, met dien verstande dat hij uitdrukkelijk geen hoger beroep aantekende tegen de hoger vermelde beslissing tot samenvoeging van de twee tuchtdossiers TAA/SA/0032/2011 en TAA/SA/0099/2011.
19. Bij aangetekende brief van 9 oktober 2012 werd mr X opgeroepen om te verschijnen op de zitting van de tuchtraad van beroep van 15 oktober 2012.
20. Ingevolge een schriftelijk verzoek van mr X d.d. 15 oktober 2012 werd de zaak uitgesteld naar de zitting van 13 november 2012.

c. Aan beide tuchtzaken gemene procedureaspecten

21. Op de zitting van 13 november 2012 verscheen mr X in persoon. Hij diende bij akte van 13 november 2012 een verzoek tot wraking in van assessor mr L. Ingevolge dit verzoek tot wraking heeft is de zaak weerom *sine die* uitgesteld, in afwachting van de beslechting van het wrakingsverzoek.

22. Het Hof van Cassatie heeft het wrakingsverzoek bij arrest van 30 november 2012 verworpen, op grond van de overweging dat artikel 835 Ger.W. de vordering tot wraking op straffe van nietigheid ingeleid moet worden bij een ter griffie neergelegde akte die de middelen omvat en ondertekend wordt door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven, terwijl in deze de wrakingsvordering ondertekend werd door verzoeker alleen en niet door een advocaat met meer dan 10 jaar balie.

Het arrest van het Hof van Cassatie werd betekend aan mr X bij exploit van plv. gerechtsdeurwaarder A van 10 december 2012.

23. Ingevolge het arrest van het Hof van Cassatie werd mr X bij aangetekende brief van 21 december 2012 opgeroepen om te verschijnen op de zitting van de tuchtraad van beroep van 15 januari 2013.

24. Bij brief (gefaxt) van 8 januari 2013 heeft mr X de toepassing van art. 756ter Ger.W. gevraagd.

25. Op de zitting van de tuchtraad van beroep van 15 januari 2013 is mr X in persoon verschenen, zonder de bijstand van een advocaat. Met instemming van mr X is de zaak behandeld in openbare zitting.

Pro-Stafhouder Q werd gehoord in zijn verslag.

Advocaat-Generaal V bracht advies uit. Hij adviseerde de bevestiging van de bestreden uitspraak.

Mr X heeft zijn middelen en argumenten uiteengezet alsook een conclusie neergelegd (die uitdrukkelijk enkel de zaak TB-0046-2011 betreft). Hij kreeg tevens het laatste woord.

Vervolgens zijn beide zaken in beraad genomen.

C. Beoordeling wat de rechtspleging betreft

a. Wat de rechtspleging betreft (eerste onderdeel) – samenvoeging wegens samenhang

26. Gezien de manifeste samenhang tussen de zaken TB-0046-2011 en TB-0060-2012 worden zij samengevoegd.

b. Wat de rechtspleging betreft (tweede onderdeel) – regelmatigheid van het hoger beroep

27. Het hoger beroep van mr X is regelmatig naar vorm en termijn en dit in beide samengevoegde zaken.

28. Er werd geen tegenberoep ingesteld.

c. Wat de rechtspleging betreft (derde onderdeel) – het hoger beroep tegen de

tuchtbeslissing in de zaak TB-0046-2011 is zonder voorwerp

29. In de tuchtbeslissing van 10 mei 2012 werd het verzet tegen de bij verstek gewezen tuchtbeslissing van 20 oktober 2011 weliswaar ongegrond verklaard, doch tevens verklaarde de tuchtraad de tenlasteleggingen in beide tuchtzaken voor bewezen. Dit impliceert noodzakelijkerwijze dat de tuchtraad een eigen beoordeling verricht heeft van de tenlasteleggingen zodat de daarin bestreden, bij verstek gewezen tuchtbeslissing van 20 oktober 2011 als vernietigd moet beschouwd worden.

30. Gezien deze impliciete, doch zekere vernietiging van de tuchtbeslissing van 10 mei 2012 heeft het hoger beroep tegen de tuchtbeslissing van 20 oktober 2011 geen voorwerp (meer).

31. Voorts blijkt dat mr X zich akkoord verklaard heeft met de samenvoeging van de twee tuchtzaken die in eerste aanleg bekend stonden onder nrs. TAA/SA/0032/2011 en TAA/SA/0099/2011, zodat de tuchtraad van beroep thans door het hoger beroep tegen de tuchtbeslissing in de zaak TB-0060-2012 automatisch gevat is ten aanzien van de feiten die het voorwerp uitmaakten van de tenlasteleggingen die ter beoordeling voorlagen in de zaak die geleid heeft tot de tuchtbeslissing van 10 mei 2012, en het hoger beroep tegen de tuchtbeslissing van 20 oktober 2011 ook om die reden zonder voorwerp is.

d. Wat de rechtspleging betreft (vierde onderdeel) – vernietiging van de tuchtbeslissing in de zaak TB-0060-2012 – gevolg

32. In de tuchtbeslissing van 10 mei 2012 heeft de tuchtraad incidenteel uitspraak gedaan over het wrakingsverzoek van Mr X ten aanzien van assessor mr W. Met verwijzing naar artikel 833 Ger.W. heeft de tuchtraad de neergelegde wrakingsvordering onontvankelijk verklaard omdat de debatten al gesloten waren.

33. Echter, artikel 838 Ger.W. bepaalt dat de beoordeling van een door de geviseerde magistraat of assessor geweigerde wrakingsvordering moet gebeuren door de onmiddellijk hogere gerechtelijke instantie waarvan de leden worden gewraakt (Cass., 27 juni 2008, *NJW* 2009, 407, met noot A. Vanderhaeghen; Cass., 24 februari 2000, *Pas.*, 2000.I.471), d.i. hier de tuchtraad van beroep.

34. Door zelf de beoordeling van de wraking te verrichten heeft de tuchtraad het voorschrift van artikel 838 Ger.W. overtreden, zonder dat de bestreden beslissing aangeeft of, en zo ja op welke grond, er toepassing kon gemaakt worden van artikel 839 Ger.W., zodat de tuchtbeslissing van 10 mei 2012 om die reden niet in rechte verantwoord is en de vernietiging van deze tuchtbeslissing zich opdringt.

35. Het gevolg hiervan is dat de tuchtraad van beroep door de devolutieve werking van het hoger beroep de feiten zelf dient te beoordelen. Ingevolge deze devolutieve werking is het volledige tuchtgeding zelf aanhangig bij de tuchtraad van beroep bij toepassing van artikel 1068, eerste lid, Ger.W., dat toepasselijk is in tuchtzaken (G. CLOSSET-MARCHAL en J. van DROOGHENBROECK, *Les voies de recours en droit judiciaire*, Bruylant, Brussel, 2009, p. 156, randnr. 247; Cass., 18 februari 1994, *Pas.*, 1994.I.180).

Door de devolutieve werking van het hoger beroep is er geen reden tot evocatie door de tuchtraad van beroep, zoals ter zitting gesuggereerd werd door Pro-stafhouder Q.

36. De tuchtraad van beroep heeft vastgesteld dat de stukken betreffende de wrakingsvordering

ontbreken in het dossier van de rechtspleging, of minstens dat het dossier mogelijk t.a.v. deze problematiek onvolledig zou kunnen zijn. De tuchtraad van beroep neemt hiervan akte, doch nu enerzijds de bestreden beslissing vernietigd wordt en anderzijds door de devolutieve werking van het hoger beroep de grond van de zaak aanhangig is bij de tuchtraad van beroep, zijn de kwestieuze mogelijk ontbrekende stukken niet nodig voor de beoordeling van de zaak.

D. Beoordeling ten gronde

a. Inzake dossier TAA/SA/0032/2011

I. Tussengeschied: Verzoek tot wering van stukken

37. Mr X argumenteerde in eerste aanleg dat zes stukken uit het tuchtdossier geweerd dienden te worden. De tuchtraad heeft dit verzoek ongegrond verklaard.

38. De tuchtraad van beroep beoordeelt deze vordering als volgt:

Stuk 85: brief van dhr. B van politie ...: van 16 september 2010

39. Mr X vroeg voor de tuchtraad de wering van dit stuk omdat het in handen zou gekomen zijn van de stafhouder als gevolg van een miskenning van het beroepsgeheim.

Hij stelde dat tegen zowel de redacteur van de brief als de ondertekenaar ervan *“een procedure is opgestart door het advocatenkantoor van Mr. C, advocaat en vicestafhouder bij de balie van ...”*

40. Mr X legt geen enkel stuk neer waarmee zijn bewering inzake een lopend opsporingsonderzoek of enige andere gerechtelijke procedure tegen de bewuste personen van de politie van ... gestaafd worden. Hij bewijst ook geenszins dat het kantoor van vicestafhouder mr C de beweerde procedure opgestart zou hebben.

41. Er ligt geen enkele grond voor om het bedoelde stuk nr. 85 uit de debatten te weren.

42. De tuchtraad van beroep stelt vast dat mr X in zijn conclusie voor de tuchtraad beweerde dat er aanwijzingen waren dat stafhouder Q hoofdcommissaris B zou betaald hebben voor het afleveren van het bewuste stuk 85 en *‘dat het in voorkomend geval niet uitgesloten is dat dhr. Q zich voor de strafrechter dient te verantwoorden voor actieve corruptie van politieambtenaren’* (sic in de conclusie van mr X).

43. Er ligt evenwel opnieuw geen enkel stuk voor dat deze buitengewoon ernstige aantijging tegen stafhouder Q zou kunnen staven, zodat het verzoek tot wering op grond van dergelijke lichtzinnige beweringen van mr X geenszins ingewilligd kan worden.

Stuk 38: verslag van de stagecommissie:

44. Mr X riep voor de tuchtraad in dat de hoorplicht van de advocaat-stagiair en van de aspirant-

stagemeeester door de stagecommissie geschonden werd, zodat het verslag van de betreffende vergadering stagecommissie niet mocht bijgebracht worden in het tuchtdossier.

Het betwiste stuk is een uittreksel uit het proces-verbaal van de stagecommissie van 19 mei 2010, waarin vastgesteld werd dat een ontwerp-stageovereenkomst tussen mr X en mr R op verschillende belangrijke punten niet voldeed aan de deontologische vereisten.

Dit uittreksel werd ter kennis gebracht, zowel van mr X als van zijn toenmalige advocaat Mr F, bij brief van 21 mei 2010.

45. De tuchtraad van beroep stelt vast dat mr X geen verweer noch rechtsmiddel heeft ingeroepen tegen het advies van de stagecommissie en dat hij dit evenmin heeft aangevochten.

46. Er bestaat dus geen enkele reden om dit verslag van de stagecommissie uit het tuchtdossier te weren.

Stuk 52: brief stafhouder Z aan de procureur-generaal van Antwerpen van 22 juni 2010:

47. In deze brief stelt de stafhouder dat mr X zich onrechtmatig de titel van advocaat aanmatigde ingevolge zijn weglating van de lijst van de stagiairs.

48. Mr X argumenteerde voor de tuchtraad dat de verwijzing naar het misdrijf van aanmatiging van de titel van advocaat niet bewezen was.

49. Het is evenwel uiteraard niet omdat mr X de inhoud van de bewuste brief betwist, dat deze zich op een onrechtmatige manier in het dossier zou bevinden of enige valsheid zou bevatten en daarom uit het tuchtdossier zou moeten geweerd worden.

50. De tuchtraad van beroep stelt vast dat, op het ogenblik van het versturen van deze brief, mr X bij een bij voorraad uitvoerbaar verklaarde beslissing van de raad van de Orde van 31 mei 2010 inderdaad weggelaten was van de lijst van de stagiairs, zodat de inhoud van deze brief foutief noch vals is. Het gegeven dat de tuchtraad van beroep naderhand geoordeeld heeft dat de raad van de Orde niet bij machte was over te gaan tot weglating van mr X verandert niets aan dit gegeven.

Stuk 66: Brief van PE van 16 juli 2010 over beëindiging van diens opdracht als sekwester en teruggave van dossiers aan mr X:

51. Mr X lijkt de feitelijke inhoud van deze brief te betwisten.

52. Echter, het is niet natuurlijk niet omdat de inhoud van een brief betwist wordt, dat deze zich op een onrechtmatige manier in het dossier zou bevinden of met enige valsheid behept zou zijn en uit het tuchtdossier zou moeten geweerd worden.

Stuk 93: brief van de stafhouder aan de Procureur des Konings van 28 oktober 2010:

53. Mr X betwist inhoudelijk de inhoud van deze brief.

54. Andermaal moet de tuchtraad van beroep erop wijzen dat het niet is omdat de inhoud van een brief betwist wordt, dat deze zich op een onrechtmatige manier in het dossier zou bevinden, of enige valsheid zou bevatten en daarom uit het tuchtdossier zou moeten geweerd worden.

Stuk 87 bijlage 3: PV van verhoor:

55. Mr X betwist de inhoud van een verslag dat bijlage 3 zou vormen bij stuk 87 van het tuchtdossier (een PV van verhoor van 25.05.2010 en de verklaringen van Mr B).
56. In graad van hoger beroep kan de tuchtraad van beroep enkel constateren dat het betreffende verslag zich niet in het dossier bevindt, zodat een verzoek tot wering van de bedoelde bijlage zonder voorwerp is.
57. Het verzoek tot wering van 6 stukken uit het tuchtdossier, dat in eerste aanleg werd ingediend, is dan ook ongegrond.

**II. Tenlastelegging inzake de stageverplichtingen, eerste onderdeel:
afwezigheid van een stagemeester**

58. Mr X legde de eed van advocaat af op 1 september 2009 en werd ingeschreven op de lijst van stagiairs op 2 oktober 2009.
59. Hij vatte zijn stage aan bij Mr V op basis van een goedgekeurde stageovereenkomst.
60. Reeds op 29 januari 2010 verbrak stagemeester mr V de stageovereenkomst. Hij deed dit met onmiddellijke ingang omwille van betwistingen met zijn stagiair inzake cliënteel, dossierbehandeling, betaling van stagevergoedingen enz., en inzonderheid wegens de wijze waarop mr X daartegen reageerde. mr V nam er aanstoot aan dat mr X, in plaats van zich te richten tot zijn stagemeester, een kopie van zijn protest tegen hem per e-mail ook zowel aan een personeelslid van het kantoor als aan de stafhouder rechtstreeks richtte.
61. Wat er ook van zij, de tuchtraad van beroep kan er niet om heen dat mr X sedertdien het beroep van advocaat uitoefent zonder te voldoen aan zijn stageverplichtingen, en met name het beroep uitoefent zonder een stagemeester te hebben.
62. Artikel 435 Ger. W. schrijft voor dat de Raad van de Orde de stageverplichtingen vaststelt, onverminderd de bevoegdheid verleend aan de Orde van Vlaamse balies. Artikel 435 Ger. W. stelt tevens dat, behoudens vrijstelling verleend door de Orde, de stage niet mag worden onderbroken of geschorst.
63. Artikel 10 van het reglement van de Orde van Vlaamse balies betreffende de stage bepaalt als 'plicht van de stagemeester' dat de stagemeester erover moet waken dat de stagiair zijn activiteiten uitoefent met naleving van de deontologische regels en dat de stagiair kennis en praktische vaardigheden worden bijgebracht.
64. Artikel 13 van het reglement van de Orde van Vlaamse balies betreffende de stage bepaalt 'als plicht van de stagiair' dat de stagiair de zaken behartigt die hem door zijn stagemeester zijn toevertrouwd.
65. Artikel 1 van het stagereglement van de Orde van advocaten te ... bepaalt dat de stage de opleiding door een stagemeester behelst en een duurzame wederzijdse overeenkomst inhoudt tussen de stagiair en de stagemeester, waarbij de stagiair om zich te bekwamen in de rechtspraktijk in het algemeen

en de kantoorpraktijk in het bijzonder, de door de stagemeeester opgelegde daarmee verband houdende taken vervult en waarbij de stagemeeester de stagiair met raad en daad bijstaat, adviseert en helpt, kortom hem een opleiding geeft waardoor de stagiair de nodige ervaring kan opdoen om op een volwaardige wijze het beroep te kunnen uitoefenen.

66. Deze wettelijke en reglementaire bepalingen maken duidelijk dat een stagiair zich moet conformeren aan de hem opgelegde plichten. Meer bepaald impliceren de geciteerde normen dat hij zich op een ononderbroken wijze en gedurende 3 jaar moeten laten vormen, begeleiden en bijstaan door een stagemeeester.

67. Ter zitting is gebleken dat mr X de balie het verwijt richt dat zij hem zelf geen stagemeeester heeft voorgesteld.

68. Mr X vergist zich echter. Geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling bepaalt dat het de taak van de balie, de raad van de Orde of de stafhouder zou zijn om ervoor te zorgen dat een kandidaat-stagiair een stagemeeester en een stageovereenkomst wordt verleend om hem toe te laten zijn stageverplichtingen te voldoen.

69. Integendeel behoort het tot de elementaire plicht van de kandidaat-stagiair om een stagemeeester te vinden en een aan de reglementen van de balie conforme stageovereenkomst met hem af te sluiten. Alleen op deze wijze kan de kandidaat-stagiair toegelaten worden tot de lijst van de stagiairs.

70. Het is geenszins de taak van de overheden van de Orde van advocaten om kandidaten-stagiairs te bevoogden en kandidaten-stagiairs die er niet in slagen enige stagemeeester ervan te overtuigen met hen een stageovereenkomst te sluiten, niettemin een stagemeeester op te dringen, laat staan deze stagemeeester tegen zijn wil ertoe te verplichten een stageovereenkomst af te sluiten met een bepaalde stagiair.

71. Het staat vast – en wordt trouwens niet betwist – dat mr X thans reeds meer dan drie jaar het beroep van advocaat uitoefent zonder te voldoen aan zijn wettelijke en reglementaire verplichtingen inzake de stage.

72. Het staat eveneens vast dat mr X nooit toelating tot onderbreking of schorsing van zijn stage heeft gevraagd aan zijn Orde en hiervoor dus ook geen toelating heeft verkregen.

73. Ter zitting van de tuchtraad van beroep is tevens gebleken dat mr X zich verzet tegen de toepassing van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen inzake de stage, en met name tegen de verplichting een stagemeeester te hebben, op grond van het decreet d'Allarde van 2 maart 1791 tot afschaffing van het gildewezen en dergelijke. mr X houdt voor dat de stage en de ermee gepaard gaande verplichtingen een schending inhouden van het vrije vestigings- en ondernemingsrecht.

74. Dit argument is van elke vorm van ernst ontbloot. Sterker nog, het geeft blijk van intellectuele kwade trouw.

75. Artikel 7 van het decreet d'Allarde (in de niet-authentieke Nederlandse vertaling) luidt als volgt: *“Te rekenen van de afkondiging van deze wet, staat het aan eenieder vrij, naar goeddunken, elke handel te drijven of elk beroep, bedrijf of ambacht uit te oefenen.”*

76. Vooreerst houdt deze wettelijke regel geen absolute vrijheid in. Het toenmalige Arbitragehof heeft in zijn arrest van 7 december 1993 (zaak 84/93, *A.A.*, 1993, 985, *B.S.*, 28 december 1993, 28.766) al beslist

dat de vrijheid van handel geenszins een absolute vrijheid is. De wetgever kan beperkingen stellen aan de vrijheid van handel en nijverheid, voor zover hij daarop niet op discriminerende wijze inbreuk pleegt.

Welnu, bij het opleggen van de wettelijke verplichting tot het verrichten van de stage voor advocaten is er geen sprake van enige vorm van discriminatie, aangezien de betreffende regel gelijk is voor allen.

Dit is evenzeer waar voor de op de stage toepasselijke reglementen van de Orde van Vlaamse balies en de balie ..., die conform de wettelijke bepaling van artikel 435 Ger.W. vastgesteld zijn.

De tuchtraad van beroep stelt overigens vast dat mr X niet beweert dat er ten aanzien van hem enige vorm van discriminatie zou gepleegd zijn.

77. Vervolgens is artikel 435 Ger.W. een wettelijke regel die van recentere datum is dan het decreet d'Allarde. Bovendien vormt artikel 435 Ger.W. een bijzondere wettelijke regel in vergelijking met de algemene regel van het betreffende decreet. Om beide redenen is artikel 435. Ger.W. ten aanzien van de stageverplichtingen van de advocaten hiërarchisch hogere norm dan het door mr X ingeroepen decreet d'Allarde.

78. Ten slotte, en ten overvloede, impliceert het decreet d'Allarde allerminst dat de toegang tot het beroep van advocaat niet gemodificeerd kan worden door vereisten inzake vorming bij de aanvang van de loopbaan, teneinde een kwaliteitsvolle beroepsuitoefening te waarborgen. De stageverplichting vormt bij uitstek een redelijke modalisering van de toegang tot het beroep van advocaat – zoals ook bij andere intellectuele beroepen het geval is – die bovendien in verhouding staat tot het gerechtvaardigde te bereiken doel, namelijk de uitoefening van het beroep voor te behouden voor personen die niet alleen een diploma van doctor, licentiaat of master in de rechten bezitten, maar zich bovendien enerzijds bekwaamd hebben in een aantal vaardigheden die wezenlijk zijn voor de beroepsuitoefening en anderzijds een basiservaring opgedaan hebben die nodig is voor het autonoom kunnen uitoefenen van dit beroep, temeer daar het maatschappelijke belang van het behoorlijk uitoefenen van het beroep van advocaat onmiskenbaar is.

Het Europese Hof van Justitie heeft reeds meermaals geoordeeld dat beperkingen op het vrij verrichten van diensten, die voortvloeien uit maatregelen die zonder onderscheid van toepassing zijn op eigen onderdanen en onderdanen van andere lidstaten van de EU, toegelaten zijn indien ze verantwoord worden door dwingende redenen van algemeen belang, mits ze geschikt zijn om het erdoor beoogde doel te bereiken en niet verder gaan dan wat noodzakelijk is om het te bereiken. Daarenboven is vereist dat de beperkingen op dergelijke gronden en op het vereiste voorkomen van verstoringen van de maatschappelijke orde zijn gebaseerd, geschikt zijn om deze doelstellingen te verwezenlijken (zie onder meer de arresten in de volgende zaken: HvJ, 24 maart 1992, C-275/92, Schindeler; HvJ, 21 september 1999, C-124/97, Läärrä; HvJ, 21 oktober 1999, C-67/98, Zenatti; HvJ, 11 september 2003, C-6/01, Anomar).

Welnu, de modalisering van de toegang tot het beroep van advocaat met betrekking tot de stage is te vinden in de betreffende reglementen van de Ordes, die hun grondslag vinden in de wet (artikel 435 Ger.W.) en volkomen verantwoord zijn omwille van dwingende redenen van algemeen belang en in verhouding staan tot het doel dat zij willen bereiken.

79. Wie zich dus onttrekt aan de verplichtingen die verband houden met de stage, zeker wanneer dat wetens en willens gebeurt en met miskennis van talloze verwittigingen vanwege de ordinale – en wettelijk ingestelde – overheden, pleegt dan ook op buitengewoon ernstige wijze inbreuk op de eer van de Orde en

de in artikel 456 Ger.W. opgelegde beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die ten grondslag liggen aan het beroep van advocaat.

80. In de loop van het tuchtonderzoek en de procedure in eerste aanleg is voorts gebleken dat mr X zijn verweermiddelen kracht bij zet met verscheidene beweringen die ook in hoger beroep werden herhaald, zoals onder meer:

- dat zijn stagemeeester hem “*bestolen*” heeft, ofschoon van deze bewering geen spoor van bewijs te vinden is;
- dat hij zelf geen fout heeft aan de opzeg van zijn stage door zijn stagemeeester, “*die hem buiten wilde ten voordele van zijn nichtje*”, terwijl de reden waarom de stagemeeester de stageovereenkomst beëindigd heeft te maken had met de wijze waarop mr X zijn verwijten aan zijn stagemeeester kenbaar had gemaakt aan derden, blijkbaar met de bedoeling de reputatie van zijn stagemeeester te beschadigen, en zonder dat deze bekendmaking aan derden op welke wijze dan ook noodzakelijk was en blijkbaar ingegeven was door kwaadwilligheid;
- dat hij recht heeft op een stagemeeester en dat als de stagiair ondanks zijn – beweerde – inspanningen daartoe geen patroon vindt, de Orde dan maar zelf een voor een patroon moet zorgen en de stagiair hieromtrent geen plichten heeft;
- dat het niet zijn fout is dat hij geen nieuwe stagemeeester gevonden heeft, doch dat dit de fout van de stafhouder is geweest.

81. Zelfs als deze beweringen van mr X met de werkelijkheid zouden stroken, dan nog kunnen zij geen afbraak doen aan de wettelijke en deontologische regels die op de stage van toepassing zijn.

82. Het onderdeel van de tenlastelegging dat hierop betrekking heeft wordt als bewezen beoordeeld.

III. Deel 2 van de tenlastelegging inzake de herhaalde klachten tegen zijn stagemeeester en tegen opeenvolgende stafhouders

1. Ontvankelijkheid

83. Blijkens de bestreden tuchtbeslissing heeft mr X in eerste aanleg, in zijn mondelinge verweer ter zitting, de onontvankelijkheid ingeroepen van de tuchtvervolgving voor wat dit onderdeel van de tenlastelegging betreft, omdat hij nooit in kennis zou gesteld zijn van tuchtonderzoek voor dit onderdeel en zijn rechten van verdediging aldus voor dit onderdeel zouden geschonden zijn.

84. Mr X werd evenwel bij aangetekende brief van 13 september 2010 door stafhouder Q in kennis ingesteld van de opening van een tuchtonderzoek wegens inbreuk op de stageverplichtingen met aanduiding van vicestafhouder mr C als verslaggever (stuk 83 van het tuchtdossier).

85. Bij brief van 10 september 2010 vanwege de Gentse stafhouder mr TR, voor ontvangst

afgestempeld op 15 september 2010, kreeg stafhouder Q kennis van de tuchtklacht die mr X bij dringende brief van 31 augustus 2010 tegen hem heeft ingediend bij de voorzitter van de tuchtraad in beroep (stuk 82).

86. Bij brief van de korpschef van de politie ... van 16 september 2010, voor ontvangst afgestempeld op 30 september 2010, kreeg stafhouder Q vervolgens kennis van de strafklacht die mr X op 6 september 2010 had neergelegd tegen de balie van ... (stuk 85) "*wegens schriftvervalsing en stalking*". De korpschef voegde daaraan toe: "*Aangezien wij ons niet kunnen ontdoen van de indruk dat de heer X via alle mogelijke manieren de balie van ..., meer bepaald u zelf, uw voorganger en de mentor van de heer X, in diskrediet wil brengen, achtte ik het opportuun u dit te melden.*"

87. Bij brief van mr X van 12 oktober 2010 kreeg stafhouder Q kennis van een nieuwe tuchtklacht die mr X op dezelfde datum andermaal heeft neergelegd bij de voorzitter van de tuchtraad van beroep tegen de stafhouders U en Q (stuk 90).

88. Bij brief van mr X van 14 oktober 2010 aan stafhouder Q werd deze een gebrek aan kiesheid en aan dossierkennis verweten (stuk 91).

89. Deze tuchtklachten tegen twee stafhouders, strafklacht tegen de balie en persoonlijke verwijten aan een stafhouder zijn ofwel ter kennis gekomen van de stafhouder ofwel gedateerd na de kennisgeving van opening van het tuchtonderzoek bij brief van 13 september 2010.

90. Deze handelingen van mr X hebben zich dus gevoegd bij het initieel tuchtonderzoek betreffende de stageverplichtingen en zijn ermee verweven.

91. Uit de lezing van het tuchtdossier is het onmiskenbaar zo dat deze handelingen van mr X als een soort retorsiemaatregel van zijn kant gezien moet worden, als revanche voor de tuchtrechtelijke procedures die tegen hem opgestart zijn.

92. Dit tweede onderdeel van de tenlastelegging werd dan ook toegevoegd door de voorzitter van de tuchtraad bij de redactie van de tenlastelegging, precies omdat de relevante feiten ontstaan of meegedeeld zijn tijdens het tuchtonderzoek naar het eerste onderdeel van de tenlastelegging.

93. Mr X heeft op dit tweede onderdeel van de tenlastelegging ongehinderd zijn verweer kunnen voeren op de zittingen waarop hij werd opgeroepen in eerste aanleg en tot voor de tuchtraad van beroep, zodat zijn rechten van verdediging geenszins geschonden werden.

94. Voor de tuchtraad van beroep heeft mr X trouwens het middel gehaald uit de vermeende onontvankelijkheid van de tuchtvervolging betreffende dit tweede onderdeel niet herhaald.

95. Geen enkele wetsbepaling verplicht de stafhouder of de onderzoeker die hij aanstelt overigens om over alle onderdelen van de latere tenlastelegging de betrokken advocaat te horen tijdens het tuchtonderzoek. Zij zijn enkel verplicht om de klager en de advocaat die het voorwerp uitmaakt van het onderzoek schriftelijk in kennis te stellen van het openen van het tuchtonderzoek (art. 458 §1, 2° Ger.W.).

96. De tuchtvervolging betreffende het tweede onderdeel van de tenlastelegging is dan ook ontvankelijk. De rechten van verdediging van mr X zijn ook geenszins geschonden.

2. Beoordeling

97. Mr X heeft blijkens het tuchtdossier herhaalde strafklachten en tuchtklachten neergelegd waaronder de volgende:

- strafklacht tegen zijn vroegere stagemeeester mr. V wegens diefstal van zijn toga, zijn dossiers en zijn kantoormaterieel;
- verzoek tot toelating tot instelling van een burgerlijke vordering tegen zijn vroegere stagemeeester mr. V wegens niet-betaling van stagevergoedingen;
- tuchtklacht bij de voorzitter van de tuchtraad van beroep tegen stafhouder Q wegens het onrechtmatig uitoefenen van de bevoegdheid van stafhouder;
- strafklacht op het politiekantoor te ... tegen de balie van ... wegens schriftvervalsing en stalking;
- tuchtklacht bij de voorzitter van de tuchtraad van beroep tegen stafhouders U en Q wegens niet-beantwoorden van brieven, besmeuren van het imago van de Orde en het hinderen van goede rechtsbedeling.

98. In zijn briefwisseling doet mr X onder meer de volgende uitlatingen over zijn confraters en zijn stafhouders:

- zijn gewezen stagemeeester mr. V organiseert op bedrieglijke wijze zijn onvermogen om aan zijn betalingsverplichtingen aan mr X te ontkomen;
- de Orde van advocaten van ... is gehouden tot schadevergoeding voor fouten van zijn orgaan "de stafhouder" omwille van de omstandigheid dat de stafhouder mr X verboden zou hebben een rechtsmiddel in te stellen in een zaak die een cliënt van mr X oren aanbelangde, wat ertoe geleid zou hebben dat mr X, beweerdelijk wegens overmacht, laattijdig verzet aantekende en dit verzet dan ook onontvankelijk werd verklaard. De handelswijze van de stafhouder zou schade veroorzaakt hebben, waarbij het echter niet duidelijk is of deze vermeende schade geleden zou zijn door mr X zelf dan wel door zijn cliënt.
- de Procureur des Konings zou een mogelijke strafvervolgning tegen de stafhouder van ... onderzoeken (d.i. wat mr X schrijft aan de directeur van de gevangenis te ...);
- de stafhouders handelen met gebrek aan kiesheid en dossierkennis.

99. In zijn brieven aan de procureur-generaal en aan de voorzitters van respectievelijk de tuchtraad en de tuchtraad van beroep vraagt mr X dat er ordemaatregelen tegen de stafhouders zouden genomen worden en dat zij uit de bevoegdheden van hun functie zouden ontzet of geschorst zouden worden.

100. In zijn "verdediging" van 30 september 2010 (stuk 89) omschreef mr X zich o.m. als de "erfviand van de stafhouder". Hij kwalificeerde daarin de stageverplichtingen ook als "middeleeuws" en verwees een parlementair debat waarin volgens hem gesteld wordt dat "het verplichte patronaat leidt tot een te verbieden vorm van slavernij". In de mondelinge debatten ter zitting voor de tuchtraad van beroep beweerde mr X dat hij niet bedoelde dat de stage middeleeuws was, maar enkel dat zij stamde uit de middeleeuwen. De lectuur

van stuk 89 toont echter het tegendeel aan.

101. In zijn conclusie, neergelegd ter zitting van de tuchtraad van 20 maart 2012, beticht hij stafhouder Q van “*actieve corruptie van politieambtenaren*”.

102. Geen enkele advocaat is verplicht zich slaafs neer te leggen bij de standpunten en beslissingen van de ordinale overheden; wel integendeel is de advocaat die meent dat zijn rechten aangetast worden gerechtigd de door de wet en de reglementen van de Orde voorziene remedies en rechtsmiddelen aan te wenden, dan wel, in voorkomend geval, de argumenten voor te leggen die hem gepast voorkomen om de ordinale overheden te overtuigen van hun ongelijk. De Orde van advocaten en haar overheden zijn niet verheven boven de wet.

103. Echter, in het geval van mr X is de agressiviteit van zijn aantijgingen en klachten ten aanzien de Orde, waartoe hij beweert te willen behoren, zonder meer buitensporig. Zowel de inhoud als de toonzetting van zijn geschriften en mondelinge uiteenzetting ter zitting zijn uiterst ongepast. Zij missen klaarblijkelijk de redelijkheid, gematigdheid en onderbouwing die van een advocaat verwacht mag worden – in dit geval van een advocaat die nog niet eens tot het tableau is toegelaten – en zijn manifest een aanfluiting van de door de wet en de aan het beroep ten grondslag liggende vereiste waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid.

Hij vertoont ten overstaan van zijn Orde en haar verkozen bestuursorganen een totaal gebrek aan respect en door zijn handelswijze brengt hij de eer van de Orde op ernstige en ongegronde wijze in opspraak bij de diensten van het gerecht, het openbaar ministerie, de politie en de gevangenis.

104. Mr X stelt in zijn mondeling verweer het volgende:

105. De stafhouder zou foutief gehandeld hebben door mr X af te raden bij kandidaten-stagemeesters.

Deze bewering wordt door geen enkel stuk gestaafd en wordt trouwens tegensproken door de bewering van mr X dat de reden voor het feit dat hij geen stagemeester gevonden heeft ligt in de roddelcampagne die zijn gewezen patroon mr V op gang zou gebracht hebben – d.i. overigens een bewering die evenmin bewezen wordt.

106. De stafhouder zou foutief gehandeld hebben door tegen mr X klacht neer te leggen wegens aanmatiging van de titel van advocaat.

Stafhouder U heeft bij brief van 22 juni 2010 de procureur-generaal te Antwerpen inderdaad in kennis gesteld van de beslissing van de raad van de orde van 31 mei 2010 waarbij mr X werd weggelaten van de lijst van de stagiairs met uitvoerbaarheid bij voorraad (stuk 52).

De stafhouder had ingevolge deze beslissing geen enkele keuze: hij had de verplichting om haar te melden aan de procureur-generaal en hem tevens erop te wijzen dat op dat ogenblik, conform de uitvoerbare beslissing van de Raad van de Orde, mr X de titel van advocaat niet langer mag dragen.

Omgekeerd, na de vernietiging van deze sententie door de tuchtraad van beroep op 12 juli 2010, werden het parket en alle betrokkenen geïnformeerd van het feit dat mr X terug ingeschreven was op de lijst van de stagiairs (stukken 60 e.v.).

De stafhouder heeft derhalve enkel zijn wettelijke plicht gedaan en hem kan geen foutief handelen

verweten worden

107. Het neerleggen van straf- en tuchtklachten is niet verboden. Zoals hoger al is aangegeven, is het neerleggen van straf- en tuchtklachten door een stagiair tegen zijn stagemester, tegen zijn stafhouder en zelfs tegen de Orde waartoe hij behoort inderdaad op zich wettelijk niet verboden.

Een advocaat, en zeker een stagiair-advocaat, maakt echter deel uit van een gestructureerd en wettelijk georganiseerd onderdeel van de gerechtelijke organisatie waarvan hij de reglementen en de (gezags)structuren moet respecteren.

108. Een handelen dat op zich wettelijk niet verboden is kan desondanks binnen het professionele kader van de advocatuur toch een ernstige inbreuk vormen op de beginselen die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen zoals hierboven omschreven.

109. Het verweer van mr X, zelfs indien het gegrond zou zijn, is niet van aard om zijn handelswijze te verschonen of te verrechtvaardigen.

110. Het onderdeel van de tenlastelegging dat op deze feiten betrekking heeft wordt daarom eveneens als bewezen beoordeeld.

IV. Inzake de niet-betaling van baliebijdragen

111. Mr X betwist niet dat hij de baliebijdragen voor de jaren 2009, 2010 en 2011, zoals vermeld in de tenlastelegging, niet betaald heeft.

112. In zijn brief aan de Orde van advocaten van 4 juli 2011 (stuk 8) en bij zijn verhoor op 26 augustus 2011 (stuk 9) vroeg mr X een onafhankelijke en onpartijdige behandeling en verzocht hij om doorzending van deze tuchtzaak naar een ander rechtsgebied vooraleer hij verdere verklaringen wilde afleggen.

113. Ter zitting verdedigt mr X zich mondeling door schuldvergelijking in te roepen tussen de bijdragevordering van de balie enerzijds en een aansprakelijkheidsvordering tegen de balie anderzijds.

114. Hij stelt dat de balie van ... (via stafhouder U) op 10 februari 2010 foutief heeft gehandeld door hem te verbieden om verzet aan te tekenen in een dossier betreffende zijn cliënt A, waardoor een verzetstermijn verstreken is en er schade zou ontstaan zijn waarvoor de balie aansprakelijk is.

115. Hij preciseert niet of deze schade ontstaan zou zijn in hoofde van zijn cliënt of van hem persoonlijk.

116. Het behoort niet tot de taak noch tot de bevoegdheid van de tuchtraad van beroep om over deze eventuele aansprakelijkheidsvordering te oordelen.

117. De tuchtraad van beroep stelt echter wel vast dat de aansprakelijkheidsvordering kaderde in de problematiek van de beëindiging van de stage van mr X bij mr V en het geschil tussen deze beide advocaten nopens de verdeling van dossiers en cliënten die hiervan het gevolg was.

In het kader van deze problematiek heeft stafhouder U aan beide advocaten bij schrijven van 10 februari 2010 verbod opgelegd om “*enige procedure aan te vatten*” zolang deze problematiek niet opgelost was.

De tuchtraad van beroep oordeelt dat deze brief, zoals ter zitting uiteengezet is door Pro-stafhouder Q, erop doelde dat mr X geen procedure mocht instellen tegen mr V en omgekeerd – en niet dat mr X geen rechtsmiddel mocht instellen namens zijn cliënt de heer A. Door het feit dat de brief van stafhouder U van 10 februari 2010 echter uitdrukkelijk vermeldt “*Inzake: A*” is het in theorie denkbaar dat er enige twijfel kon ontstaan over de draagwijdte van het verbod om enige procedure aan te vatten en dat mr X mogelijk kon gedacht hebben dat dit verbod impliceerde dat hij voor de heer A geen verzet mocht aantekenen.

De tuchtraad van beroep acht het echter zeer twijfelachtig dat mr X de brief van de stafhouder op zodanige wijze heeft kunnen interpreteren dat hij geen tijdig rechtsmiddel mocht instellen namens zijn cliënt en dat hij dus de verzetstermijn op last van de stafhouder zou hebben moeten laten verstrijken. Een dergelijke interpretatie is niet plausibel. De stafhouder is er niet om aan advocaten instructie te geven termijnen voor het instellen van rechtsmiddelen namens cliënten te laten verstrijken.

Indien mr X werkelijk gemeend had dat hij door de brief van 10 februari 2010 geen tijdig verzet mocht aantekenen, kwam het hem toe hetzij zijn stafhouder bij hoogdringendheid te ondervragen over de werkelijke draagwijdte van het verbod op het aanvatten van procedures, hetzij zijn cliënt bij hoogdringendheid op de hoogte te brengen opdat deze alsnog via een andere advocaat zijn rechten moest vrijwaren door tijdig verzet aan te tekenen. Nergens blijkt dat mr X enige van deze opties, die enkel een uiting waren van voorzichtigheid, benut heeft.

118. Mr X brengt voorts geen enkel stuk bij waaruit zou blijken dat hij effectief en in rechte een vordering tegen de balie van ... heeft ingesteld of zal instellen.

119. De plicht tot het betalen van de jaarlijkse baliebijdragen is gebaseerd is op artikel 443 Ger. W. en op een beslissing van de raad van de orde van advocaten van balie ... van 26 januari 2004.

120. Er moet aan herinnerd worden dat mr X de voordelen geniet van het lidmaatschap van de Orde van advocaten, zoals o.m. het gebruik van de administratieve diensten van de balie, de bibliotheek van de balie en het verzekerd zijn door collectieve polissen, terwijl hij zijn bijdragen hiervoor niet betaalt.

121. De vordering van de balie tot het betalen van de jaarlijkse bijdragen is een zekere en opeisbare vordering die reglementair geregeld is, niet voor betwisting vatbaar is en door mr X ook niet wordt betwist.

122. De aansprakelijkheidsvordering tegen de balie die mr X inroept wordt wel betwist door de balie en is niet zeker en evenmin opeisbaar. mr X brengt geen enkele onderbouwing bij over de omvang of samenstelling van de beweerde aansprakelijkheidsvordering.

123. Volgens artikel 1291 B.W. heeft de schuldvergelijking enkel plaats tussen twee schulden die beiden vaststaande en opeisbaar zijn, wat in deze niet het geval is, zodat er geen aanleiding kan bestaan tot schuldvergelijking.

124. Door gedurende jaren de baliebijdragen niet te betalen, feit dat op zichzelf niet door mr X wordt betwist, begaat hij een ernstige deontologische inbreuk zoals in de tenlastelegging omschreven. De inbreuk

is bewezen.

E. Sanctie

125. Mr X pleegt door de hierboven geschetste feiten zeer ernstig inbreuk op de eer van de Orde en hij schendt in even ernstige mate de beginselen van waardigheid, kiesheid en rechtschapenheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, dermate dat hij ongeschikt en onwaardig is om het beroep van advocaat uit te oefenen binnen de wettelijke structuren waaraan hij zich met halsstarrigheid weigert te onderwerpen.

126. Bovendien vormt de uitoefening van het beroep van advocaat zonder daadwerkelijke stage noch professionele opleiding of begeleiding een ernstig gevaar, zowel voor mr X zelf als voor de rechtzoekenden die op zijn diensten beroep zouden willen doen. Het vormt bovendien een ernstig gevaar voor de eer van de Orde.

127. Zelfs aan de financiële verplichtingen ten overstaan van zijn Orde weigert hij stelselmatig zich te onderwerpen aan de hand van een manifest ongegrond argument van schuldvergelijking waarin hij tot voor de tuchtraad van beroep tegen beter weten in blijft volharden.

128. Aangezien uit het dossier blijkt dat mr X zich weigert te schikken naar de wettelijke en reglementaire plichten die hem voor de uitoefening van het beroep van advocaat worden opgelegd, hij zich weigert te onderwerpen aan de gezagsstructuren die de wet aan elke advocaat oplegt en hij deze structuren op vijandige wijze en zelfs te kwader trouw bestrijdt en hij tenslotte weigert om zijn financiële verplichten t.o.v. de Orde te voldoen ofschoon hij wel geniet van de voordelen ervan, oordeelt de tuchtraad van beroep dat mr X het beroep van advocaat niet verder mag uitoefenen en dat hij dient geschrapt te worden van de lijst van de stagiairs.

129. Gezien de houding van mr X en de ernst van de feiten past het de uitspraak uitvoerbaar te verklaren niettegenstaande enige voorziening voor het Hof van Cassatie bij toepassing van artikel 468, §3, van het Gerechtelijk Wetboek.

Om deze redenen,

de tuchtraad van beroep voor Advocaten

Uitspraak doende in tuchtzaken en met open deuren,

Ontvangt het beroep van mr X in beide zaken TB-0046-2011 en TB-0060-2012;

Voegt de zaken TB-0046-2011 en TB-0060-2012;

Zegt dat het hoger beroep in de zaak TB-0046-2011 zonder voorwerp is;

Verklaart het hoger beroep in de zaak TB-0060-2012 gegrond wegens overtreding van artikel 838 Ger.W.;

Doet door de devolutive werking van het hoger beroep uitspraak ten gronde ten aanzien van de tuchtrechtelijke tenlasteleggingen;

Verklaart deze bewezen;

Veroordeelt mr X tot de tuchtrechtelijke straf van schrapping van de lijst van de stagiairs;

Verklaart deze uitspraak uitvoerbaar bij voorraad bij toepassing van artikel 468, §3, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, niettegenstaande enige voorziening voor het Hof van Cassatie.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

de heer Dirk Floren, voorzitter

en de assessoren

- mr. Georges Alofs
- mr. Peter Callens
- mr. Koen Lips
- mr. Yves Mertens

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

G. Alofs

P. Callens

K. Lips

Y. Mertens

Waren aanwezig bij de uitspraak:

- de heer Dirk Floren, voorzitter,
- en mr. Ludo Kools, secretaris.

D. Floren

L. Kools